

MALMÖ HÖGSKOLA

Klassiska engelska fotbollsklubben Manchester United tog nyligen hem ligacupen, Carling Cup, efter att ha raderat ut uppstickaren Wigan med 4-0, och laget som så många älskar, och ännu fler älskar att hata, visade på nytt sin klass. Detta var nye ägaren Malcolm Glazers första större pris, och klubbens mångårige tränare Sir Alex Ferguson var mycket nöjd, liksom natrligtvis Manchester Uniteds fans över hela klotet. Fenomenet Manchester United har blivit föremål för en grundlig akademisk behandling i boken *Manchester United: A Thematic Study*, där författare från olika discipliner, däribland sociologi, historia, medievetenskap, sport management och ekonomi under David L. Andrews redaktörskap diskuterar en rad olika aspekter av ManU, dess historia, ekonomi och plats i engelsk och internationell fotboll. Ola Johnsson, som läst boken för idrottsforum.orgs räkning, störs av en alltför hagiografisk lutning.

Manchester United ur ett akademiskt perspektiv

Ola Johnsson

FK i idrottsvetenskap från Malmö högskola

David L. Andrews (red)

Manchester United: A Thematic Study

282 sidor, hft.

London: Routledge 2004

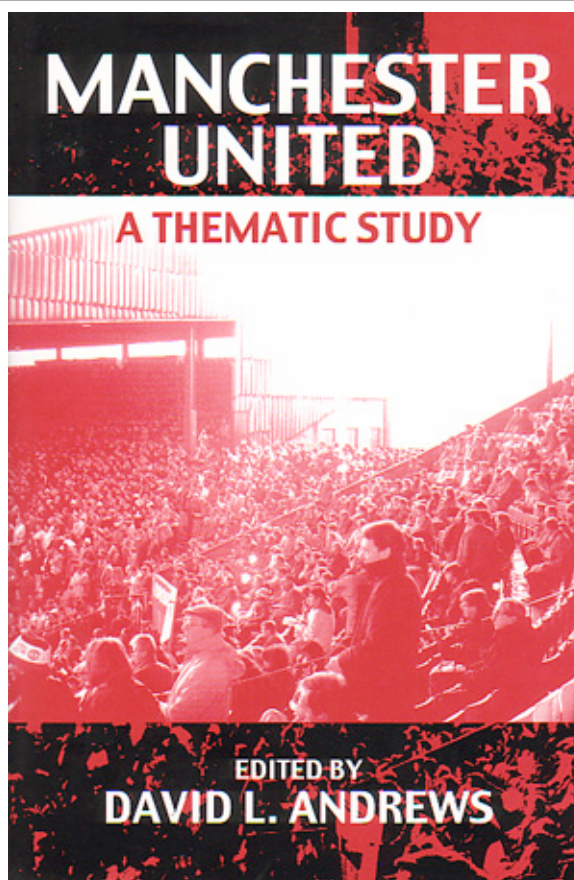
ISBN 0-415-33334-2

Kunnandet hos en fotbollssupporter kan variera, men man behöver inte vara en inbiten fotbollsfantast, eller för den delen slavaktigt ha följt *Tipslördag* sedan starten för att ha åsikter eller kunskap om laget Manchester United. Manchester United, i sällskap med bl.a. FC Barcelona, Juventus och Bayern München, har under en längre tid varit en av de ledande fotbollsklubbarna i världen. De områden som klubben varit ledande inom är främst ekonomi, fans, media och marknadsföring. Fotbollen har blivit marknadsstyrd och detta leder hela tiden till att klubbar måste utveckla och fräscha upp sin affärsidé och sitt varumärke för att "hänga" med andra lag.

Följande kan man läsa i Uniteds årsrapport 2003:

Manchester United is one of the leading clubs in the world football, with a global brand and following that embodies the passion and excitement of the world's most popular sport. Our goal is, through innovation, commitment and evolution, to protect and develop the brand by sustaining the playing success on the field and growing the business to enhance the financial strength of the Group.

David L. Andrews bok *Manchester United: A Thematic Study* är en samling texter av tjuoero författare som får ge sin syn på klubben ur ett brett perspektiv. Boken behandlar varierande aspekter av ManU, från en historisk

tillbakablick till dagens moderna sätt att driva en storklubb. Boken är uppdelad i fem större block som i sin tur är indelade i mindre avsnitt som är skrivna av olika författare. Jag kommer nedan att göra en mindre presentation av varje block för att sedan sammanfatta och ge egna reflektioner och kommentarer på bokens innehåll.

Becoming United

Manchester United som klubb har en gedigen historia bakom sig med mängder av storspelare som har dragit på sig den klassiskt röda matchtröjan. I avsnittet "Becoming United" diskuteras den tragiska händelsen i München den 6 februari 1958, då tjugotre passagerare omkom i en flygplanskatastrof. Åtta av de tjugotre var spelare som tidigare under kvällen representerat Manchester United i en Europacup-match mot Red Star Belgrad. Matt Busby, som senare har blivit mer eller mindre en legend för Manchester United, var tränare för detta unga och oerhört lovande laget. Efter katastrofen, som ännu idag blir ihågkommen i form av en hyllningsmatch varje år, fick laget smeknamnet "Busby babes" och det var under denna tid, menar många författare, som Manchester United på allvar började sin långa väg mot att bli en internationellt etablerad och erkänd fotbollsklubb.

Det råder delade meningar om hur Manchester United har blivit en storklubb. Vissa menar att det beror på den oerhört breda variationen av individer och perspektiv i organisationen sett i ett historiskt perspektiv, allt från lokalt kontra globalt, traditionellt kontra icke-traditionellt och individualism kontra kollektivism, där Matt Busby spelat en viktig roll. Andra menar att klubben skickligt dragit nytta av katastrofen i München och genom denna katastrof skaffat sig empati som man förtjänstfullt har utnyttjat hos inflytelserika personer inom fotbollen i England.

Economy United

Som tidigare nämnts är den ekonomiska delen ett vitalt inslag i dagens toppfotboll. Författarna i detta avsnitt reflekterar över hur United inte bara utvecklats sig själva i sin marknadsföring utan även har dragit med sig en rad andra fotbollsklubbar. Idag kan man köpa piratkopior av tröjor från de största lagen i alla världens hörn. Förtjänsten från dessa tröjor är något som klubbarna inte får del av, utan det har blivit ytterligare en marknad inom den redan existerande.

Stora sponsoravtal och biljettförsäljning är en viktig inkomstkälla för de stora klubbarna; när det gäller sponsoravtal kan det vara en känslig fråga ur ett fans perspektiv. Manchester Uniteds ägare Malcolm Glazer gick nyligen ut med att han mycket väl kunde tänka sig att sälja det klassiska arenanamnet "Old Trafford" om det fanns ett företag som erbjöd rätt pengar. Namn som "Vodafone Arena" har diskuterats som ett alternativ. Den största inkomstkällan för United kommer från matchdagarna (41 procent) med allt vad det innebär (försäljning av biljetter, souvenirer etc.), på andra plats kommer inkomsterna från media (32 procent) och på tredje plats reklam (27 procent).

Embodied United

Varje fotbollsklubb har någon eller några ikoner som har en nära koppling till klubben, Manchester har bl.a. Matt Busby och George Best. Best, som föddes och växte upp på Nordirland, fick en mycket viktig roll i den kulturella och religiösa uppdelningen där, hans fotbollskunnande fick en positiv påverkan på en politisk spänd situation. I detta avsnitt diskuteras också hur fotbollsspelares kroppar har blivit synliga för en större publik och på så vis höjt marknadsvärdet hos enskilda spelare som har utnyttjat detta i olika utsträckning. Kapitlet avslutas med att Pirkko Markula ger en feministisk syn på det stora förakt som finns för den forne mer eller mindre popikonen och David Beckhams fru Victoria "Posh Spice" Beckham. Markula vill se Victoria som ett feminint subjekt för något framåtsträvande.

Local United

Det finns två stora fotbollsklubbar i Manchester, Manchester United och Manchester City. Det som skiljer dessa åt är att de som bor i Manchester håller på Manchester City och inte United. Manchester United har främst sina supportere utanför England och Europa. Asien är en marknad som United valt att satsa på, där finns många och stora investerare. Att värva sydkoreanska spelare är en medveten marknadsföringsstrategi för att upprätthålla och vidareutveckla intresset i Asien. En liknande situation kan man se i Liverpool där Everton är det laget som befolkningen i Liverpool håller på.

Avsnittet behandlar som sagt till största del Manchester Uniteds roll och situation i Manchester. Det råder delade meningar om varför det har blivit som det har blivit. Några menar att man bör se utvecklingen ur ett sociohistoriskt perspektiv, medan andra menar att den urbana utvecklingen och nytänkandet inom United är en bidragande anledning till att intresset för United främst går att hitta utanför Manchester.

Global United

Detta avsnitt är nära relaterat till avsnittet "Economy United", men författarna här väljer att ge sin syn på eller

rättare sagt en förståelse av Manchester Uniteds marknadsvärde utifrån ett amerikanskt och skandinaviskt perspektiv. Toby Miller menar att Manchester United har marknadsfört sig i områden där idrotten är ett viktigt incitament i vardagen. [Bo Reimer](#) menar att den brittiska fotbollens intåg och intresset för Manchester United måste förstås ur ett bredare socialt och historiskt perspektiv. Detta belyses främst genom att studera den enorma massmediala utvecklingen som skett från 1970-talet fram till idag. Ett utomordentligt exempel är *Tipslördag* som ännu sänds, dock i en annan tappning än den ursprungliga.

* * *

Jag anser att boken "Manchester United" är en starkt färgad bok där för många olika författare får delge sina synpunkter på Manchester United ur olika perspektiv. I vissa fall blir det allt för tydligt att boken är skriven av fans till Manchester United, den blir inte nyanserad i den utsträckning som är önskvärt. Devisen "desto fler kockar, desto sämre soppa" stämmer enligt min mening bra in på boken. Det kan dock vara en intressant bok att läsa om man är ett United-fan och förmår skilja fakta från förhålligande.

© **Ola Johnsson 2006**

Köp boken från [AdLibris.se](#)

Kjøp boken fra [Akademika.no](#)

Køb bogen fra [Samfundslitteratur.dk](#)